

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення виконавчої дирекції
Фонду гарантування вкладів
фізичних осіб
28.02.2013 № 13
(в редакції рішення
виконавчої дирекції
Фонду гарантування вкладів
фізичних осіб
18.09.2014 № 93)

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
25 березня 2013 р.
за № 482/23014

МЕТОДИКА

оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів

фізичних осіб

I. Загальні положення

1. Ця Методика розроблена відповідно до [частини шостої](#) статті 12 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі - Закон) з метою реалізації [пункту 11](#) частини другої статті 4 і [частини третьої](#) статті 19 Закону та визначає підходи до оцінки Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд) фінансової стійкості системи гарантування вкладів у зв'язку з виконанням функцій та повноважень, пов'язаних з процедурою виведення неплатоспроможних банків з ринку.

2. Терміни, що використовуються в цій Методиці, вживаються у таких значеннях:

фінансова стійкість Фонду (ФСФ) - достатність коштів для забезпечення виконання Фондом функцій і повноважень та оцінки ризику їх суттєвого зменшення, передбачених [Законом](#), мінімальний обсяг яких не може бути нижчим за 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, яка має надійти протягом поточного кварталу;

фінансові ресурси Фонду (ФРФ) - грошові кошти в касі та на рахунках Фонду, а також кошти, які розміщені в державних цінних паперах.

Інші терміни використовуються у значеннях, визначених [Законом](#).

3. Розрахунок фінансової стійкості Фонду (ФСФ_i) здійснюється щомісяця станом на 01 число місяця, у якому здійснюється розрахунок. Розрахунок прогнозних значень фінансової стійкості Фонду (ФСФ_{i+1}) здійснюється щомісяця з метою прогнозування необхідності поповнення коштів Фонду у разі зменшення мінімального обсягу коштів від рівня, визначеного [Законом](#), на наступні (плинні) дванадцять періодів (i-місяців з набуттям значень від 1 до 12).

II. Розрахунок фінансової стійкості Фонду

1. Фінансова стійкість Фонду визначається як співвідношення коштів Фонду та суми гарантованих Фондом коштів за такою формулою:

$$\Phi C \Phi_i = K \Phi_i / \Gamma \Phi K_i \times 100 \%,$$

- де $\Phi C \Phi_i$ - фінансова стійкість Фонду станом на початок і-го періоду;
- $K \Phi_i$ (кошти Фонду) - фінансові ресурси Фонду, крім коштів, розміщених в облігації внутрішньої державної позики, які передбачається використати як виконання зобов'язань за кредитом Національного банку України, що розраховуються як сума коштів Фонду на початок поточного (і-го) періоду і сума зборів з учасників Фонду, яка має надійти протягом поточного кварталу, за такою формулою:

$$K \Phi_i = \Phi P \Phi_i - ЦП_{zi} + ПЗУ_{i-кварталу},$$

- де $\Phi P \Phi_i$ - фінансові ресурси Фонду станом на початок і-го періоду;
- $ЦП_{zi}$ - амортизована собівартість цінних паперів, які знаходяться у заставі станом на початок і-го періоду;
- $ПЗУ_{i-кварталу}$ - прогноз суми зборів (початкового, регулярного та спеціального (у разі його фактичного встановлення)) з учасників Фонду, яка має надійти протягом поточного кварталу (у разі розрахунку фінансової стійкості на початок другого та третього місяця в поточному кварталі сума надходжень від зборів не враховує надходження за період, що вже відбувся), що розраховується за такою формулою:

$$ПЗУ_{i-кварталу} = \Sigma(ПЗ_{i-кварталу} + РЗ_{i-кварталу} + СЗ_{i-кварталу}),$$

- де $ПЗ_{i-кварталу}$ - прогноз суми початкового збору з учасників Фонду, яка має надійти протягом і-го кварталу;
- $РЗ_{i-кварталу}$ - прогноз суми регулярного збору з учасників Фонду, яка має надійти протягом і-го кварталу;
- $СЗ_{i-кварталу}$ - сума спеціального збору (у разі його фактичного встановлення) з учасників Фонду, яка має надійти протягом і-го кварталу;
- $\Gamma \Phi K_i$ (гарантовані Фондом кошти) - сума можливого відшкодування за вкладами фізичних осіб, визначена станом на початок і-го періоду. Розраховується відповідно до поданого банками [Звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду](#)

гарантування вкладів фізичних осіб - форми звітності № 1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09 липня 2012 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за № 1314/21626 (у редакції рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 08 вересня 2014 року № 88) (далі - форма № 1Ф).

Фінансова стійкість Фонду (ФСФі) не повинна бути менше 2,5 %.

2. Прогнозна щомісячна оцінка фінансової стійкості Фонду на наступні (плинні) дванадцять періодів (і місяців з набуттям значень від 1 до 12) розраховується за такою формулою:

$$\Phi \text{СФ}_{i+1} = \text{КФ}_{i+1} / \Gamma \text{ФК}_{i+1} \times 100 \%,$$

Д
е $\Phi \text{СФ}_{i+1}$

- фінансова стійкість Фонду станом на початок майбутнього $i + 1$ періоду;

КФ_{i+1}

- (кошти Фонду) - фінансові ресурси Фонду, крім коштів, розміщених в облігації внутрішньої державної позики, які передбачається використати як виконання зобов'язань за кредитом Національного банку України, що розраховуються як сума коштів Фонду на початок поточного періоду та прогнозна сума надходжень протягом поточного періоду, у тому числі регулярний збір, за мінусом прогнозних витрат поточного періоду. До розрахунку приймається амортизована собівартість облігацій внутрішньої державної позики, які знаходяться у заставі за кредитом Національного банку України;

$\Gamma \text{ФК}_{i+1}$ (гарантовані
Фондом кошти)

- сума можливого відшкодування за вкладами фізичних осіб, визначена станом на початок майбутнього $i + 1$ періоду. Розраховується з використанням методів математичного моделювання на основі статистичної обробки даних форми № 1Ф з урахуванням тенденцій розвитку ринку ресурсів та економічної ситуації в країні.

Значення показника КФ_{i+1} визначається за такою формулою:

$$\text{КФ}_{i+1} = (\text{ФРФ}_i + \text{Н}_i - \text{В}_i) - \text{ЦП}_{\text{зі}+1} + \text{ПЗУ}_{i+1-\text{кварталу}},$$

Д
е КФ_{i+1} (кошти Фонду)

- фінансові ресурси Фонду, крім коштів, розміщених в облігації внутрішньої державної позики, які передбачається використати як виконання зобов'язань за кредитом Національного банку України, що розраховуються як сума коштів Фонду на початок поточного періоду та прогнозна сума надходжень протягом поточного періоду, у тому числі регулярний збір, за мінусом прогнозних витрат поточного періоду. До розрахунку приймається амортизована собівартість облігацій внутрішньої державної позики, які знаходяться у

заставі за кредитом Національного банку України;

ФРФ _i	- фінансові ресурси Фонду станом на початок i-го періоду;
Н _i	- прогнозні надходження коштів Фонду протягом i-го періоду;
В _i	- прогнозні витрати коштів Фонду протягом i-го періоду;
ЦП _{zi+1}	- амортизована собівартість цінних паперів, які знаходяться у заставі станом на початок майбутнього i + 1 періоду;
ПЗУ _{i+1-кварталу}	- прогноз суми зборів (початкового, регулярного та спеціального (у разі його фактичного встановлення)) з учасників Фонду, яка має надійти протягом майбутнього i + 1 кварталу.

Зниження фінансової стійкості Фонду станом на початок майбутнього періоду (ФСФ_{i+1}) до рівня нижче 2,5 % свідчить про ризик суттєвого зменшення обсягу коштів Фонду.

3. Прогнозні надходження коштів Фонду розраховуються за такою формулою:

$$H_i = ПЗУ_i + ДІ_i + ДП_i + ДПВ_i + ДД_i$$

де Н_i - прогнозні надходження коштів до Фонду протягом i-го періоду;

ПЗУ_i - прогноз суми зборів (початкового, регулярного та спеціального (у разі його фактичного встановлення)) з учасників Фонду, яка має надійти протягом поточного періоду, що розраховується за такою формулою:

$$ПЗУ_i = ПЗ_i + РЗ_i + СЗ_i$$

де ПЗ_i - прогноз суми початкового збору з учасників Фонду, яка має надійти протягом i-го періоду;

РЗ_i - прогноз суми регулярного збору з учасників Фонду, яка має надійти протягом i-го періоду;

СЗ_i - сума спеціального збору (у разі його фактичного встановлення) з учасників Фонду, яка має надійти протягом i-го періоду;

ДІ_i - прогноз надходжень від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери України, які мають надійти протягом i-го періоду;

ДП_i - прогноз доходів у вигляді процентів, нарахованих Національним банком України за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих у

Національному банку України, які мають надійти протягом і-го періоду;

ДПВ_і - прогноз надходжень від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, зокрема від продажу неплатоспроможного банку або перехідного банку, ліквідації банку, а також надходжень від банків, що ліквідуються за процедурою, визначеною відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності [Законом](#);

ІД_і - прогноз інших надходжень (штрафи, пені, кредити, внески, доходи від цільових позик, позик на умовах субординованого боргу, благодійні внески, гранти, гарантійні внески тощо), які мають надійти протягом і-го періоду.

Оцінка загальної прогнозованої суми регулярного збору до Фонду, яка має надійти протягом і-го періоду, здійснюється за такою формулою:

$$PЗ_i = ПСВ_{\text{нац.}} \times (C_1 / 4) + ПСВ_{\text{ін.}} \times (C_2 / 4) + CЗ_i$$

д РЗ_і - прогнозна сума регулярного збору, яка має надійти протягом і-го періоду;
е

ПСВ_{нац.} - прогнозна сума вкладів у національній валюті (база нарахування за вкладками в національній валюті) протягом і-го періоду;

ПСВ_{ін.} - прогнозна сума вкладів в іноземній валюті (база нарахування за вкладками в іноземній валюті) протягом і-го періоду;

C₁ - базова річна ставка регулярного збору за вкладками в національній валюті у відсотках (зважаючи на ступінь ризику у разі запровадження Фондом регулярних зборів у вигляді диференційованих зборів);

C₂ - базова річна ставка регулярного збору за вкладками в іноземній валюті у відсотках (зважаючи на ступінь ризику у разі запровадження Фондом регулярних зборів у вигляді диференційованих зборів);

CЗ_і - сума спеціального збору (у разі його фактичного встановлення) з учасників Фонду, яка має надійти протягом і-го періоду.

Розрахунок ПСВ_{нац.} та ПСВ_{ін.} проводиться з використанням методів математичного моделювання на основі статистичної обробки даних [форми № 1Ф](#) з урахуванням тенденцій розвитку ринку ресурсів та економічної ситуації в країні.

Прогноз суми початкового збору з учасників Фонду (ПЗ_і) здійснюється відповідно до інформації, отриманої від Національного банку України, щодо реєстрації банків.

Прогноз надходжень від інвестування коштів Фонду у державні цінні папери України (ДІ_і), які будуть направлені на поповнення коштів Фонду протягом і-го періоду, складається на основі графіка надходження купонних платежів або у разі короткострокових облігацій внутрішньої державної позики як різниці між ціною погашення та ціною купівлі.

Прогноз доходів у вигляді процентів, нарахованих Національним банком України за залишками коштів на рахунках Фонду, відкритих у Національному банку України (ДПі), складається на основі договору між Фондом та Національним банком України.

Прогноз надходжень від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, зокрема від продажу неплатоспроможного банку або перехідного банку, ліквідації банку, а також надходжень від банків, що ліквідуються за процедурою, визначеною відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності [Законом](#), складається згідно з графіком задоволення вимог кредиторів та/або затвердженим планом врегулювання неплатоспроможного банку.

4. При прогнозуванні витрат коштів Фонду враховуються прогнозні витрати, передбачені [частиною другою](#) статті 20 Закону. Прогнозні витрати коштів Фонду розраховуються за такою формулою:

$$B_i = B_{ГСВі} + B_{КВі} + B_{НВі} + B_{ПВі} + B_{Бі}$$

B_i - прогнозні витрати коштів Фонду протягом і-го періоду;

$B_{ГСВі}$ - прогнозна гарантована сума відшкодування вкладникам коштів за вкладками протягом і-го періоду;

$B_{КВі}$ - витрати на забезпечення діяльності Фонду, що визначаються на підставі затвердженого адміністративною радою Фонду кошторису витрат Фонду на відповідний рік або його прогнозної суми на наступний рік;

$B_{НВі}$ - витрати на забезпечення виплати відшкодування вкладникам банків, що ліквідуються, та/або надання цільової позики для виплат вкладникам банків, у яких запроваджена тимчасова адміністрація, у тому числі за якими вкладники не звернулися до Фонду згідно з вимогами законодавства. Сума розраховується на підставі фактичних даних;

$B_{ПВі}$ - витрати на забезпечення погашення облігацій і виплати доходів за ними (сплати фінансових векселів), враховуючи витрати, пов'язані з їх випуском (видачею) та розміщенням;

$B_{Бі}$ - витрати на забезпечення надання фінансової підтримки та фінансової допомоги, надання цільової позики банку для оплати витрат, пов'язаних із здійсненням діяльності банку, формування статутного капіталу (перехідного банку та спеціалізованої установи), повернення гарантійних внесків тощо.

Для розрахунку прогнозної гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладками ($B_{ГСВі}$) використовуються дані [форми № 1Ф](#) та [форми № 10](#) «Оборотно-сальдовий баланс» розділу 2 «Форми статистичної звітності банків та підприємств» додатка 1 «Зразки та пояснення щодо заповнення форм статистичної звітності, що подається до Національного банку України» до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2003 року № 124, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 травня 2003 року за № 353/7674, та інформація від Національного банку України щодо застосованих до банків заходів впливу та/або виявлених порушень.

Прогнозна гарантована сума відшкодування вкладникам коштів за вкладами ($B_{ГСВі}$) протягом i -го періоду розраховується як сума множників гарантованих сум відшкодування вкладникам коштів за вкладами у відповідному періоді в кожному g -му банку на ймовірність віднесення до категорії неплатоспроможних g -го банку протягом i -го періоду за такою формулою:

$$B_{ГСВі} = \sum (B_{ГСВg} \times BB_g),$$

- $B_{ГСВі}$ - прогнозна гарантована сума відшкодування вкладникам коштів за вкладами протягом i -го періоду (набуває значень від 1 до 12);
- $B_{ГСВg}$ - розмір гарантованої суми відшкодування вкладникам коштів за вкладами в кожному g -му банку, який прогнозується віднести до категорії неплатоспроможних, відповідно до поданих банками даних за формою № 1Ф. При цьому сума можливого відшкодування ($B_{ГСВg}$) визначається відповідно до поданої черговості діапазону від одного до семи місяців форми № 1Ф за таким принципом: сума до одного місяця відноситься до місяця, у якому прогнозується ймовірність віднесення банку до категорії неплатоспроможних. До наступних місяців до розрахунку приймається діапазон від двох до семи місяців відповідно до зазначеного принципу;
- BB_g - ймовірність віднесення g -го банку до категорії неплатоспроможних (розраховується відповідно до Методики розрахунку ймовірності віднесення банку до категорії неплатоспроможних, визначеної у додатку до цієї Методики).
Прогнозна гарантована сума відшкодування вкладникам коштів за вкладами ($B_{ГСВі}$) на плинні 12 періодів поділяється на місячні періоди за такими принципами:
банки, у яких коефіцієнт ймовірності віднесення до категорії неплатоспроможних (BB_g) становить від 80 % і більше, відносяться у перший прогнозований тримісячний період. Місяць першого прогнозованого періоду, у якому може настати ймовірність неплатоспроможності банку, визначається з урахуванням збалансованості грошових потоків банку, які відображені у [Звіті про структуру активів та пасивів за строками](#) (форма № 631 розділу 2 «Форми статистичної звітності банків та підприємств» додатка 1 «Зразки та пояснення щодо заповнення форм статистичної звітності, що подається до Національного банку України» до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 19 березня 2003 року № 124, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 травня 2003 року за № 353/7674);
банки, у яких коефіцієнт ймовірності віднесення до категорії неплатоспроможних (BB_g) в діапазоні від 74,00 до 79,99 %, відносяться у прогнозований період від чотирьох місяців з розподілом від четвертого прогнозного періоду;
банки, у яких коефіцієнт ймовірності віднесення до категорії неплатоспроможних (BB_g) в діапазоні від 70,00 до 73,99 %, відносяться у прогнозований період від семи місяців з розподілом від сьомого прогнозного періоду;

банки, у яких коефіцієнт ймовірності віднесення до категорії неплатоспроможних (ВБ_г) в діапазоні від 65,00 до 69,99 %, відносяться у прогнозований період від десяти місяців з розподілом від десятого прогнозного періоду.

{Методика в редакції Рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб № 93 від 18.09.2014}

Начальник фінансового відділу

О.В. Нужненко

